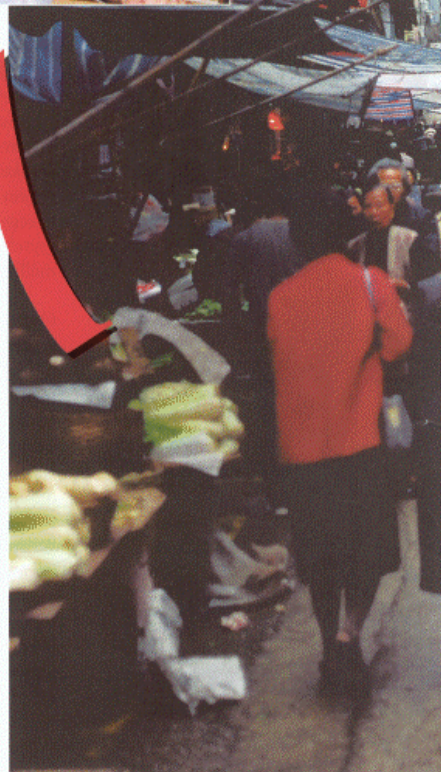
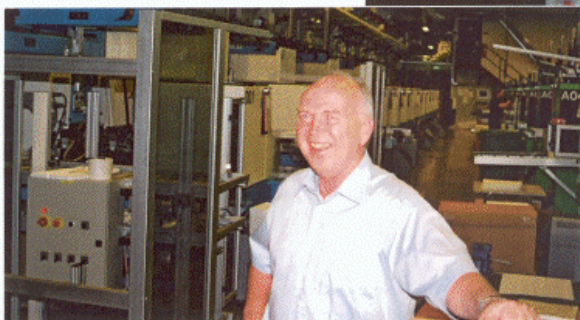

I Leksvik har Leon Bygballe og Industriverktøy 42 Engel sprøytestøpemaskiner, alle med automatisert materialtilførsel, de fleste robotiserte. Tre av dem er to-komponentmaskiner med 150 tons lukketrykk, mens de øvrige ligger mellom 25 og 80 tons lukketrykk.

INDUSTRIVERKTØY ETABLERER SEG I

KINA

De siste årene har Industriverktøy investert betydelig i anlegg, maskiner og utstyr. Her står nestkommanderende Håvard Fjeldvær foran det store nybygget. Fjeldvær kan forøvrig snart være å finne i Kina!

Industriverktøy AS i Leksvik ble etablert i 1961 og startet sprøytestøping fra -67. Bedriften har senere hørt med til de ledende i norsk verktoy- og sprøytestøpeindustri. Etter betydelige fremganger på slutten av nittitallet, der deler til Ericssons mobiltelefoner var en medvirkende vekstfaktor, kom den store nedturen i 2000/2001 da den store mobiltelefonprodusenten besluttet at fremtidige underleverandører av deler ikke burde ligge i vestlige høykostland. Industriverktøy opprettholdt imidlertid sin gode kontakt med Ericsson og har senere fått opp produksjonsvolumene til et anstendig nivå her hjemme. Parallelt med å utvikle hjemmemarkedet, velger Industriverktøy i tillegg å følge Ericsson til Kina. I januar 2003 åpnes sprøytestøpefabrikken IV Tech Mould i Suzhou, nær Shanghai!

Av Asle Isaksen,
asle.i@mentoronline.no

■ Plastforum har besøkt Leksvik og truffet adm. direktør Leon Bygballe i Industriverktøy AS. Han legger ikke skjul på at den store nedturen som fulgte etter Eric-

sons drastiske beslutninger for halvannet år siden, var tung å bære. – Vi hadde bygd opp en organisasjon og et produksjonsapparat for å ta oss av de helt store volumene. Det svært betydelige bortfallet gjorde store utslag på resultatsiden. Etter år med investeringer i bygg og anlegg og med hyggelige driftsoverskudd fikk vi i 2001 et betydelig underskudd, forteller Bygballe.

Mange tak har vært tatt gjennom årene, med utvidelser og nybygg, etablering i Sverige etc. Nå tas et nytt skritt ved at selskapet etablerer seg i Kina.

Funksjonene inntakte

Men før Bygballe kommer inn på Kina-etableringen ønsker han å gjøre en kort

Foto: Veronica Rönnlund

oppsummering. Han gjentar problemene etter nedturen med Ericsson og om alle de dyktige medarbeiderne som plutselig ikke lenger hadde de store volumene å produsere. Han forteller om investeringer i et stort antall maskiner både for verktøyproduksjon og for sprøytstøping, tre optiske målemaskiner osv.

Opptil redegjør for opprettelsen av bedriften i Uppsala i Sverige, der det alene ble investert for rundt 25 millioner kroner, bl.a. i sprøytstøping, tampongtrykking samt et avansert, storkapasitets lakeringsanlegg for plastdetaljer. Bygging av lakeringsanlegget ble påbegynt akkurat da Ericsson-krisen oppsto, og produksjon startet for alvor først i september 2001. Men fabrikkene med 37 ansatte inngår

som viktig ledd i Industriverktøys planer for nordisk plastforedling.

Videre forteller han om store midler som på slutten av 90-tallet ble lagt ned i opplæring og kompetanseoppbygging for personalet, om kvalitetssikringssystemene som gjennomsyret hele bedriften for å kunne tilfredsstillende Ericssons skyhøye krav, osv. – Fra å være rundt 100 ansatte i Leksvik, ble vi tvunget til å redusere arbeidsstokken. I dag er vi 60 og på ny går driften i pluss. Det har det siste halvannet året også vært et must å beholde en organisasjon der alle viktige funksjoner er inntakke med tanke på fremtiden, forteller Bygballe.

Ekspert på tynnstøping

Bygballe forteller også om de viktige strategiene som ble lagt på slutten av 1990-tallet. Da ble det besluttet at man skulle bli eksperter på støping av tynnvegget gods med vegtykkelse på 0,4 mm, uten kosmetiske feil. Man la ned flere millioner kroner i kompetanse- og utviklingstiltak der man bl.a. benyttet danske Ole Johansen i IMM, en kapasitet i det skandinaviske sprøytstøpemiljøet, i arbeidet med kompetanseoppbyggingen. Parallelt med dette ble alle maskiner testet for ytelse etc. Dette for at kvaliteten skulle være maksimal gjennom alle ledd. *(Ole Johansen, IMM, vil for øvrig være ett av trekkplåstrene på årets Plasttekniske Dager, se.d.anm.)*

– At målene for tynnvegget støping ble nådd omtrent samtidig med at Ericsson-krisen oppsto, ble derfor et stort paradoks for oss. Men, for å gjøre en lang historie kort, sier Bygballe, – så er kompetansen vi har på utvikling, verktøyproduksjon og optimert, tynnvegget støping (TVS) det som har gitt oss mulighetene til å gå inn i Kina. Dette er også springbrettet for å etablere nye kunderelasjoner, såvel i Kina som her hjemme, sier han.

Bygballe mener at dagens produksjon av smådetaljer i Leksvik, dvs. nisjeprodukter, prismessig kan konkurrere med hvem som helst, hvor som helst, men at logistikken rundt «on time-leveranser» tilsier etablering nær kunden, i dette tilfellet Ericsson i Kina.

Kina-etableringen

Industriverktøy skal innledningsvis gå inn i flere prosjekter med Ericsson i Kina. Men samtaler med andre selskaper er også i gang, noe som man håper og tror skal gi nye ordres for tynnveggede volumproduksjoner i den nye fabrikk i Suzhou, noen mil utenfor Shanghai. Navnet på den nye bedriften blir IV Tech Mould, der IV naturlig nok står for Industriverktøy.

Etableringen skjer i nært samarbeid med en svensk bedrift som i flere år har vært tynnplateleverandør til Ericsson, og som allerede har godt fotfeste i området. Med svenskene etableres også selskapet IH Industry Suzhou. Planene er å gjøre flere industrifremstøt sammen samt dra nytte av de erfaringene svenskene har med bl.a. å skaffe personell.

– Bygningene vi skal holde til i er innflytningsklare i slutten av august i år. Men, det er tidkrevende å registrere nye selskaper i Kina, noe som ventes fullført i løpet av høsten. Blant annet krever myndighetene at det kan legges fram detaljerte femårs-planer, noe vi jobber med for øyeblikket. Men; etter planene skal de første sprøytstøpemaskinene være på plass i desember, med produksjonsstart i januar 2003, forteller Bygballe.

Oppbyggingen av en organisasjon skal skje gradvis. I løpet av 2003 vil det jobbe 12–15 personer i den nye bedriften. Det første året er det budsjettetert en omsetning på rundt 10 millioner kroner.

Arbeidet er igangsatt for å skaffe operatører, som helst bør kunne engelsk. Det er også satt i gang søk etter kinesiske ledere med henholdsvis ingeniør- og merkantil bakgrunn. De kan gjerne ha utdanning fra Europa, aller helst fra nordiske universiteter/høgskoler. Slike kan være vanskelig å finne, samtidig som alle vestlige etableringer i Kina gjør slik arbeidskraft ettertraktet. Dersom man ikke finner personene man søker etter til overordnet ledelse, vil NK i Leksvik, Håvard Fjeldvær, reise til Kina i noen måneder i startfasen.

Forøvrig skal fire personer fra Leksvik jobbe to og to i turnus det første året og samtidig forestå opplæring av kinesiske operatører, som altså helst bør snakke engelsk.

Verktøy fra Leksvik

Industriverktøys know how hva angår verktøyutvikling og optimering av støpeprosessen, skal videreutvikles. Alle verktøyer som skal til Kina vil produseres og trimmes i Leksvik før de skipes til Østen.

– Verktøyene vi produserer her er riktignok kostbare, men vi garanterer livstidskvalitet, selv for de lengste seriene. I det hele tatt skal vi fortsette å gjøre det vi er best på her i Leksvik, så som verktøyproduksjon og sprøytstøping med store krav. Lakkering for Norden og Europa foretar vi i Uppsala. Sammen er selskapene i Industriverktøy-gruppen sterk kandidat til å foreta fremtidens avanserte støp i store serier, avslutter den alltid optimistiske Leon Bygballe. ✧